U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců Doc. JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **Solight, s. r. o.,** se sídlem Křižíkova 2987/70b, Brno, zastoupené JB, s.r.o., se sídlem Barvy 6, Brno, adresa pro doručování tř. kpt. Jaroše1844/28, Brno, proti žalovanému: **Finanční úřad Brno III**, se sídlem Šumavská 31, Brno, o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2010, č. j. 30 Af 125/2010 – 27,

takto

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í

(1) Včas podanou kasační stížností napadl žalovaný (stěžovatel) podle § 103 odst. 1, písm. e/ s. ř. s. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2010, č. j. 30 Af 125/2010 - 27. Tímto usnesením soud zastavil řízení o žalobě na ochranu před nečinností správního orgánu. Nečinnost žalovaného měla spočívat v tom, že nevyměřil (včas) žalobci daň z přidané hodnoty /dále DPH/ za 1. čtvrtletí 2010.

(2) Po zahájení řízení před soudem žalovaný (stěžovatel) podle § 46 odst. 4 zákona o správě daní a poplatků (č. 337/1992 Sb. v platném znění) vyměřil DPH platebním výměrem ze dne 5. 11. 2010, č. j. 216643/10/290513707725, který žalobci doručil. Na to reagoval žalobce tak, že žalobu vzal zpět a Krajský soud v Brně poté řízení shora uvedeným usnesením zastavil a žalovanému uložil zaplatit žalobci náklady řízení.

I.
Procesní anamnéza případu

(3) Řízení bylo zahájeno žalobou ze dne 30. 8. 2010, souhrnně označenou jako žaloba k ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu. Týkala se několika aspektů daňového řízení o DPH za 1. čtvrtletí 2010, ve kterém žalobce vykázal nadměrný odpočet DPH ve výši 7 587 057 Kč. Žalobce také navrhl své představě odpovídající petit, složený ze tří výroků. Výrokem I navrhoval vyslovit zákaz pokračovat v porušování jeho práv

v řízení o vyměření DPH, výrokem II se domáhal uložit žalovanému povinnost vydat platový výměr na DPH za 1. čtvrtletí 2010 a výrokem III žádal obnovení stavu před nezákonným zásahem zahlazením následků nezákonného jednání přiznáním úroku z prodlení z částky ve výši nadměrného odpočtu DPH za dobu od 26. 5. 2010 do zaplacení.

(4) Krajský soud v Brně usnesením ze dne 6. 9. 2010 žalobce vyzval k odstranění vad podání s požadavkem upřesnění, zda žaloba z 30. 8. 2010 je žalobou proti rozhodnutí správního orgánu nebo žalobou na ochranu před nečinností správního orgánu, případně na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, zjevně ve snaze specifikovat procesní situace v souladu odpovídajícím ustanovením soudního řádu správního.

(5) Žalobce na to reagoval sdělením, že jeho podání je žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (zahájením vytýkacího řízení ve věci DPH výzvou, která je, podle žalobce, nezákonná). Krajský soud v Brně nicméně věc interpretoval tak, že v případě druhé části žalobního petitu se jedná o žalobu na ochranu před nečinností správního orgánu, neboť navržený petit odpovídá § 81 odst. 2 s. ř. s. Veden touto úvahou část původní žaloby vyloučil k samostatnému pojednání usnesením ze dne 29. 9. 2010, č. j. 30 Af 83/2010 - 70. V rozhodnutí uvedl, že podmínky § 39 odst. 2 s. ř. s. považuje za splněné analogicky, neboť podání obsahuje víc (dva) samostatné žalobní důvody, totiž ochranu před nečinností a před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu. Rozhodnutí doručil žalovanému (stěžovateli) 25. 11. 2010. Původní žaloba z 30. 8. 2010, bez vyloučeného výroku II zůstala vedena Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 30 Af 83/2010.

(6) Podáním ze dne 15. 11. 2010 vzal žalobce zpět tu žalobu, která byla usnesením Krajského soudu v Brně vyloučena k samostatnému projednání. Učinil tak proto, že dne 9. 11. 2010 mu byl doručen platební výměr na DPH, kterým mu byla vyměřena tato daň zcela v souladu s daňovým podáním ze dne 26. 4. 2010. Navrhl řízení zastavit a přiznat mu specifikované náklady řízení v částce celkem 7080 Kč.

II.
Argumentace kasační stížnosti

(7) Stěžovatel v kasační stížnosti namítá existenci takových vad řízení před Krajským soudem v Brně, které měly dopad na zákonnost napadeného rozhodnutí:

- Vyloučení jedné části žaloby k samostatnému řízení nepovažuje za vhodné a zejména ani možné, neboť je zjevné, že všechny části původní žaloby spolu skutkově souvisely.

- Postup soudu označuje také za procesně neekonomický, neboť nelze vyloučit vznik dalších nákladů na straně soudu i účastníků řízení.

- Vyloučení části původní žaloby k samostatnému projednání podle stěžovatele odporuje i požadavku žalobce, který opakovaně uvedl, že se domáhá ochrany před

nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu. Toho soud nedbal a vyloučením části žaloby způsobil, že nemohla být věcně projednána.

- K tomu přistupuje rovněž fakt, že žalovanému nebyla doručena žaloba, ta z 30. 8. 2010 nikdy, doplněná žaloba až 21. 12. 2010, tedy den po doručení usnesení o zastavení řízení. Toho nebýt, mohl se žalovaný včas k žalobě vyjádřit a soud mohl rozhodnout o její nedůvodnosti. Žalovaný je přesvědčen o tom, že v daňovém řízení postupoval logicky a v souladu se zákonem.

III.
Vyjádření žalobce ke kasační stížnosti

(8) Žalobce se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním z 29. 3. 2011. S napadeným rozhodnutím se ztotožnil a naopak odmítl argumentaci žalovaného. Poukázal na to, že:

a/ z výroku napadeného rozhodnutí o zastavení řízení pro žalovaného (stěžovatele) nevyplývá žádná újma.

b/ rovněž namítl, že žalovaný kasační stížností obchází zákonné limity řízení dle s. ř. s. (nepřípustnost kasační stížnosti proti rozhodnutí procesní povahy a rozhodnutí jen o nákladech řízení). Přitom je zjevné, že zdrojem jeho nespokojenosti je právě usnesení o nákladech řízení.

(9) Žalobce zdůraznil, že žalovaný v daňovém řízení jednal v rozporu se zákonem konkrétně popsaným obstrukčním postupem. To je ovšem významné z hlediska šetření základních práv a svobod jedince (zde čl. 4 odst. 2, 4 Listiny základních práv a svobod). Pak je správné, že se proti takovému jednání správce daně lze bránit, třeba žalobou proti nečinnosti správního orgánu.

IV.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

(10) Žalovaný napadl kasační stížností usnesení o zastavení řízení jediným možným důvodem dle § 103 odst. 1, písm. e/ s. ř. s. Nejvyšší správní soud se ovšem před věcným projednáním zabýval otázkou, zda je kasační stížnost v tomto případě vůbec přípustná.

(11) Krajský soud zastavil řízení na základě jednoznačného úkonu žalobce ze dne 15. 11. 2010, kterým vzal žalobu zpět, neboť její důvod odpadl tím, že žalovaný (stěžovatel) provedl to, co mu navrhovatel žádal uložit rozhodnutím soudu. Žalobce musel vzít žalobu zpět, jestliže nechtěl ve sporu prohrát. Ve vztahu k žalobě proti nečinnosti správního orgánu nemohl postupovat jinak ani soud, bez ohledu, zda by byla žaloba projednávána samostatně nebo ve společném řízení s žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu. Nic jiného nemohl očekávat ani žalovaný (stěžovatel). Žalovaný prostřednictvím kasační stížnosti fakticky nemohl usilovat o změnu

výroku o zastavení řízení, resp. dosažení jiného výroku. Jiné rozhodnutí, než zastavení řízení o žalobě proti nečinnosti žalovaného za popsané situace nepřichází v úvahu a procesní rozhodnutí o vyloučení věci k samostatnému projednání na tom nic nemění. Platí také další závěr, že vyloučením jednoho žalobního důvodu nebylo nic řečeno o důvodnosti druhého žalobního důvodu.

(12) Stěžovatelem uváděné důvody nemají pro osud kasační stížnosti žádný význam.

(13) I kdyby vyloučení jedné části žaloby k samostatnému řízení nebylo vhodné nebo dokonce ani možné (viz bod 1/ shora) a soud by proto nebyl oprávněn tak rozhodnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Afs 24/2005 - 70) nevznikl by tím způsobilý předmět řízení o kasační stížnosti.

(14) Předně je třeba připomenout, že se jedná o rozhodnutí, kterým je upraveno vedení řízení a takové rozhodnutí kasační stížností napadnout nelze (§ 104 odst. 3, písm. b/ s. ř. s.). Přesvědčivě se touto problematikou zabýval Ústavní soud ČR v rozhodnutí ze dne 14. 7. 2008, sp. zn. I. ÚS 1238/08, kde dospěl k závěru, že vyloučením věci k samostatnému projednání bez toho, že by pro takový postup existovaly zákonné podmínky dle § 39 odst. 2 s. ř. s., byla by porušena dispoziční volnost žalobce a právo na respektování autonomie vůle zaručené čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Nesprávná aplikace § 39 odst. 2 s. ř. s. by navíc představovala projev libovůle soudu, tedy porušení práva (žalobce) na spravedlivý proces. Ovšem takové ochrany by se jistě mohl dovolávat žalobce, nikoli žalovaný. Jemu v této věci dispoziční zásada svědčit nemůže.

(15) V dané věci je třeba vyslovené závěry aplikovat přiměřeně. Žalobce s postupem soudu souhlasí, jeho autonomie vůle a dispoziční princip, ovládající řízení ve správním soudnictví, tedy rozhodně nijak dotčeny nejsou. Naopak by dotčeny byly, pokud by měl být zpochybněn jeho jednoznačný úkon, projev vůle vzít zpět podanou žalobu.

(16) Tím je přesvědčivě překonán i důvod kasační stížnosti, shora uvedený pod bodem 3/.

(17) Námitka porušení principu procesní ekonomie (bod 2/) je obecně správná. Nelze ji ovšem chápat absolutně a navíc v dané fázi řízení nemá opodstatnění. Řízení probíhá dosavadním způsobem přiměřeně a nelze na tom nic změnit.

(18) Námitka, že stěžovateli nebyla doručena žaloba je zčásti pravdivá (§ 64 s. ř. s., § 79 odst. 3 o. s. ř., bod 4/ důvodů kasační stížnosti). Pro věcnou správnost a zákonnost rozhodnutí a možnost žalovaného uplatnit procesní práva je ovšem tato okolnost bezvýznamná.

(19) Zastavení řízení představuje formálně správné (jak explicitně konstatuje sám stěžovatel) zákonné rozhodnutí. Rozhodnutí o zastavení řízení následovalo jednoznačně poté, kdy k tomu vznikl zákonem předvídaný důvod, zpětvzetí žaloby - § 47, písm. a/ s. ř. s. Zpětvzetí žaloby bylo formulováno jednoznačně a logicky navazovalo na odstranění předmětu řízení jednáním žalovaného. Ani případné pochybnosti o předcházejících fázích řízení, i kdyby byly oprávněné, nehrají v daném smyslu žádnou roli. Zastřená

nespokojenost žalovaného s výrokem o nákladech řízení v tom směru jen dokresluje uvedenou podstatu tohoto případu.

(20) Stěžovatel ve skutečnosti žádné námitky ve smyslu § 103 odst. 1, písm. e/ s. ř. s. nemá, respektive dovolává se námitek, které jsou nepřípustné z hlediska § 104 odst. 4 s. ř. s. Již proto je namístě řízení o kasační stížnosti odmítnout.

(21) Při posuzování přípustnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud přihlédl i k závěrům, obsaženým v usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 - 64, č. 2116/2010 Sb. NSS. V něm se rozšířený senát zabýval aplikací § 104 odst. 2 s. ř. s. na případy, kdy je kasační stížností napaden mimo výroku o nákladech řízení rovněž výrok ve věci samé. Rozlišil přitom situace, kdy kasační stížnost napadá pouze výrok o nákladech řízení, od případů, kdy napadá i jiné výroky. V prvním případě je podle rozšířeného senátu třeba kasační stížnost pro nepřípustnost odmítnout, byť by bylo rozhodnutí krajského soudu o nákladech řízení věcně nesprávné, ve druhém případě je kasační stížnost přípustná. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ovšem doplnil, že přijatý výklad vylučuje z přezkumu nejen kasační stížnosti, směřující toliko proti výroku o nákladech řízení, ale i ty, které obsahují námitky proti výroku o věci samé, které jsou z hlediska ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustné. Podle názoru rozšířeného senátu zákonodárce nemínil absolutně a bezvýjimečně vyloučit přezkum výroku o nákladech řízení, ale hodlal jej umožnit tam, kdy Nejvyšší správní soud věcně přezkoumává výrok o věci samé.

(22) Nepřípustnost stížnostních námitek směřujících do výroku o zastavení řízení pak v souladu se závěry vyslovenými v usnesení rozšířeného senátu vylučuje, aby se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami brojícími proti výroku o nákladech řízení. I v této části proto bylo třeba kasační stížnost odmítnout podle § 46 odst. 1, písm. d) ve spojení s § 104 odst. 2 a § 120 s. ř. s.

(23) O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2011

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu